

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 520/2012-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. júla 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijaté sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej doc. JUDr. B. F., PhD., F., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaniach vedených pod sp. zn. 27 Er 539/2010 a sp. zn. 22 Er 915/2010 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo spoločnosti P., s. r. o., na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaniach vedených pod sp. zn. 27 Er 539/2010 a sp. zn. 22 Er 915/2010 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 520/2012-19 z 22. novembra 2012 spojil a prijal na ďalšie konanie sťažnosti spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 27 Er 539/2010 a sp. zn. 22 Er 915/2010.

2. Z obsahu sťažností a ich doplnení vyplynulo, že sťažovateľka vo veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 4574/2012 písomným podaním zo 17. marca 2010 navrhla zvolenému súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu pre pohľadávku, ktorá jej vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere č. 6131238 uzatvorenej s dlžníčkou (povinnou) A. K. Obdobne sťažovateľka postupovala aj vo veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 4577/2012. Písomným podaním z 21. júla 2010 navrhla zvolenému súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu pre pohľadávku, ktorá jej vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere č. 6770180 uzatvorenej s dlžníčkou (povinnou) E. F.

Súdny exekútor, postupujúc podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), následne požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií. Okresný súd tieto žiadosti prijal na ďalšie konanie, čím došlo k zákonnému založeniu jeho povinnosti rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovenej lehote.

Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že veci nevykazujú prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jeho posúdenie, resp. rozhodnutie v označených veciach.

Vzhľadom na neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu sťažovateľka opakovane urgovala rozhodnutia o udelení poverenia, okresnému súdu adresovala viaceré žiadosti o informáciu o stave namietaných konaní a 25. mája 2011 podala v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v ňou iniciovaných exekučných konaniach. Predseda okresného súdu v prešetrení sťažnosti z 27. júla 2011 konštatoval, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná, pretože v namietaných konaniach nedošlo k rozhodnutiu o žiadosti súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote. Sťažovateľka sa z dôvodu pretrvávajúceho stavu porušovania jej označených práv obrátila na ústavný súd.

Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2.1 V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v petite sťažností navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 27 Er 539/2010 a sp. zn. 22 Er 915/2010 boli porušené ňou označené práva, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov a aby sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. A. S., listom sp. zn. Spr 1542/12 z 19. decembra 2012 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 2. februára 2013.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem chronológie úkonov vykonaných súdom v namietaných konaniach k veci ďalej uviedla:

„Vo veci vedenej tunajším súdom pod sp. zn. 22Er/915/2010... dodávam, že vyšší súdny úradník, ktorý vo veci pôvodne konal, dňa 31. 10. 2011 zmenil štátnozamestnanecký pomer a od 1. 11. 2011 je vyšším súdnym úradníkom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Asistentka súdneho oddelenia 22Er ukončila štátnozamestnanecký pomer dňa 30. 4. 2012, keď predtým čerpala dlhodobějšíu dovolenku.

Poukazujem na vysoký nápad v agende Er, keď v roku 2010 napadlo 11 583 vecí, v roku 2011 napadlo 10 443 vecí, v roku 2012 do 31. 11. 2012 napadlo 10 534 vecí. Vzhľadom na administratívnu náročnosť, je určený počet miest v štátnozamestnaneckom pomere (predovšetkým asistentky) nízky.

Sťažnosť z horeuvedených dôvodov nepovažujem za dôvodnú.

Vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 27Er/539/2010... K nečinnosti súdu (konkrétne nečinnosti asistentky) v období od 19. 8. 2011 do 18. 4. 2012 uvádzam, že k tomuto došlo aj z dôvodu vysokého nápadu v agende Er, keď v roku 2010 napadlo 11 583 vecí, v roku 2011 napadlo 10 443 vecí, v roku 2012 do 31. 11. 2012 napadlo 10 534 vecí. S asistentkou, ktorá vo veci konala, bol ukončený štátnozamestnanecký pomer dňom 31. 8. 2012.

Z hore uvedených dôvodov sťažnosť nepovažujem za dôvodnú.

Zároveň Vám oznamujem, že súhlasím s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania; netrvám na ústnom pojednávaní.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol:

«K veci vedenej porušovateľom pod sp. zn.: 22Er 915/2010:

1) Porušovateľ sa snaží ospravedlniť vlastnú nečinnosť poukazom na nečinnosť sťažovateľa, resp. na nečinnosť súdneho exekútora, ktorému bol podaný návrh na vykonanie exekúcie. Takto zjednodušený pohľad však nemožno akceptovať.

2) *Predovšetkým je nutné skúmať, či porušovateľ pri svojej činnosti spočívajúcej v uskutočňovaní krokov vedúcich k oprave návrhu na vykonanie exekúcie postupoval sústredene a či takéto úkony zo strany súdu boli vôbec potrebné.*

3) *Sťažovateľ tvrdí, že návrh na vykonanie exekúcie, ktorý deponoval exekučnému súdu zvolený súdny exekútor nevykazoval žiadne vady, resp. nevykazoval také vady, ktoré by bránili vzniku právneho účinku spojeného s podaním návrhu. Sťažovateľ teda nemôže hodnotiť postup porušovateľa ako sústredený. Aj keď porušovateľ vykonal po podaní návrhu na vykonanie exekúcie dva procesné úkony (výzva na opravu, urgencia), tieto neboli podľa mienenia sťažovateľa potrebné a preto podľa nich nemožno hodnotiť správanie porušovateľa na účely zistenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Navyše, odhliadnuc od uvedeného, ako bezprietáhové nemožno rozhodne hodnotiť:*

a) *obdobie od 17. 09. 2010 do 03. 03. 2011, kedy zaslanie výzvy na predloženie opraveného návrhu porušovateľovi trvalo pol roka;*

b) *obdobie od 07. 03. 2011 do 23. 04. 2012, kedy urgovanie odpovede na výzvu porušovateľovi trvalo jeden rok;*

a to napriek tomu, že o návrhu malo byť rozhodnuté v zákonnej pätnásťdňovej lehote.

4) *Je potrebné upriamiť pozornosť súdu aj na skutočnosť, že porušovateľ rozhodol o podanom návrhu na udelenie poverenia jeho zamietnutím, pričom rovnako mohol rozhodnúť v zákonnej lehote o tomto návrhu aj bez vyžadovania opravy.*

5) *Sťažovateľ tvrdí, že porušovateľ postupoval v konaní sp. zn.: 22Er 915/2010 so zbytočnými prietahmi v trvaní minimálne 1,5 roka čo predstavuje zjavné a zásadné porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranom čase.*

K veci vedenej porušovateľom pod sp. zn.: 27Er 539/2010:

1) *Porušovateľ v tomto konaní nepostupoval sústredene a jednotlivé úkony vykonával atomizovane bez zjavnej príčiny a existencie právne relevantnej prekážky. Uvedené konštatovanie je odôvodnené faktom, že:*

a) *porušovateľ vykonal prvý procesný úkon pod podaním žiadosti o udelenie poverenia až po štvrtý roku (19. 08. 2010) a to napriek zákonnej pätnásťdňovej lehote;*

b) porušovateľ bez príčiny atomizoval úkony a separátne vyzval najprv Stály rozhodcovský súd na doručenie fotokópie zmenky SR 21880/09 (19. 08. 2010) a po uplynutí jedného roka a ôsmich mesiacov (18. 04. 2012) vyzval oprávneného na doručenie zmluvy o úvere;

2) Sťažovateľ tvrdí, že porušovateľ postupoval v konaní sp. zn.: 27Er 539/2010 so zbytočnými prietahmi v trvaní minimálne jedného roka a jedenástich mesiacov čo predstavuje zjavné a zásadné porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranom čase.

K ďalšej obrane porušovateľa, ktorá sa nachádza vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti a ktorá spočíva v odvolávkach na personálnu poddimenzovanosť súdu a jeho zaťaženosť už ústavný súd vo svojej judikatúre reagoval keď uviedol, cit.: „Obranu odporcu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť prietahy (vysoký nápad a počet nerozhodnutých vecí, personálne problémy a pod.), Ústavný súd Slovenskej republiky nemôže akceptovať a zotrúva tým na svojej doterajšej judikatúre (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 51/01 z 7. novembra 2001.)“

Vzhľadom k skutočnosti, že sťažovateľ mal možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu porušovateľa a túto týmto podaním využil, viac netrvá na uskutočnení ústneho pojednávania a súhlasí, aby ústavný súd rozhodol vo veci bez jeho nariadenia.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu súvisiacich spisov okresného súdu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konaní vedených pod sp. zn. 27 Er 539/2010 a sp. zn. 22 Er 915/2010:

Konanie vedené pod sp. zn. 27 Er 539/2010

Dňa 10. mája 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. R. K. (ďalej len „súdny exekútor“) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej sťažovateľkou ako oprávnenou proti A. K., D., pre vymoženie sumy 625 € s prísl.

Dňa 19. augusta 2010 okresný súd vyzval Stály rozhodcovský súd S., a. s. (ďalej len „rozhodcovský súd“), aby mu v lehote 3 dní zaslal „fotokópiu zmenky z konania sp. zn. SR 21880/09“. Rozhodcovský súd prevzal výzvu 25. augusta 2010.

Dňa 27. júla 2011 okresný súd urgoval rozhodcovský súd na splnenie výzvy z 19. augusta 2010. Rozhodcovský súd prevzal urgenciu 1. augusta 2011.

Dňa 3. augusta 2011 rozhodcovský súd doručil žiadosť o predĺženie lehoty na predloženie spisového materiálu z dôvodu administratívnej a technickej náročnosti.

Dňa 11. augusta 2011 rozhodcovský súd doručil požadovanú písomnosť (zmenku).

Dňa 18. apríla 2012 okresný súd vyzval sťažovateľku na predloženie v lehote 3 dní zmluvy o úvere, ktorá bola podkladom na vydanie exekučného titulu. Sťažovateľka prevzala výzvu okresného súdu 24. apríla 2012.

Dňa 14. augusta 2012 okresný súd urgoval sťažovateľku na splnenie výzvy z 18. apríla 2012.

Dňa 24. augusta 2012 sťažovateľka v nadväznosti na urgenciu uviedla, že požadovanú zmluvu o úvere riadne zaslala okresnému súdu už na základe prvej výzvy prípisom z 2. mája 2012, a v prílohe ju opätovne zaslala okresnému súdu.

Od 30. októbra 2012 do 23. novembra 2012 bol spis na ústavnom súde.

Dňa 4. marca 2013 okresný súd uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Konanie vedené pod sp. zn. 22 Er 915/2010

Dňa 9. septembra 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej sťažovateľkou ako oprávnenou proti E. F., Z., pre vymoženie sumy 716 € s prísl.

Dňa 3. marca 2011 okresný súd vyzval súdneho exekútora, aby mu v lehote 20 dní zaslal opravený návrh sťažovateľky, v ktorom budú trovy právneho zastúpenia sťažovateľky uplatnené v správnej výške [v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)], ako aj presný výpočet trov právneho zastúpenia. Súdny exekútor prevzal výzvu 7. marca 2011.

Dňa 23. apríla 2012 okresný súd urgoval súdneho exekútora na splnenie výzvy z 3. marca 2011. Súdny exekútor prevzal urgenciu 26. apríla 2012.

Dňa 11. júna 2012 sťažovateľka doručila opravený návrh na vykonanie exekúcie v časti trov exekúcie.

Dňa 25. júla 2012 okresný súd uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Uznesenie bolo doručené sťažovateľke 31. júla 2012.

Dňa 8. augusta 2012 sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 27 Er 539/2010 a sp. zn. 22 Er 915/2010 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03,

IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03 alebo III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňuje tri, resp. štyri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníkov súdneho konania (2), postup samotného súdu (3) a význam veci pre účastníka (4).

Z chronológie úkonov vykonaných okresným súdom v napadnutých konaniach vyplýva, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti, t. j. 2. mája 2012, vo veci sp. zn. 27 Er 539/2010 trvalo konanie pred všeobecným súdom 24 mesiacov, pričom okresný súd uznesením zo 4. marca 2013 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Vo veci sp. zn. 22 Er 915/2010 ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvalo konanie pred všeobecným súdom 20 mesiacov, pričom okresný súd o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodol uznesením z 25. júla 2012 tak, že túto zamietol.

V posudzovanom prípade je významná, priam kľúčová, skutočnosť, že sťažovateľka pred okresným súdom iniciovala značne vysoký počet exekučných konaní (ide o stovky až tisíce exekučných konaní – návrhov v typovo obdobných veciach). Ústavný súd konštantne judikuje, že zaťaženosť súdov, nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, nie je dôvodom, ktorý by zbavoval súd, resp. štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní. Prietahy by mohli byť takto ospravedlniteľné len na krátky čas a len v tom prípade, že by sa prijali adekvátne opatrenia na riešenie situácie [napr. II. ÚS 48/96, I. ÚS 39/00, III. ÚS 425/2012, mutatis mutandis Buchholz proti Nemecku (rozhodnutie Komory, 6. máj 1981, č. 7759/77, § 51 a § 61); Zimmermann a Steiner proti Švajčiarsku (rozhodnutie Komory, 13. júl 1983, č. 8737/79, § 29, § 30), pozri aj KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 710, 715. ISBN 978-80-7400-365-3]. Ústavný súd však konštatuje, že danú judikatúru vytvoril po vzore Európskeho súdu pre ľudské práva na ochranu práva na konanie bez zbytočných prietahov v takpovediac nehromadných veciach. Nešlo teda (dosiaľ) o situácie, keď jeden navrhovateľ stovkami až tisíckami podaní prispel k zaťaženosti súdu, a týmto k dlhšej dobe rozhodovania, aj sám. Už spomenutá doktrína absencie možnosti liberácie z dôvodu zaťaženia aj naďalej plne platí, avšak v prípadoch relevantne odlišných od prerokúvanej veci (porovnaj proces argumentácie nazývaný odlišenie, ang. distinguishing, v common law v KÜHN, Z., BOBEK, M., POLČÁK, R. a kol. Judikatura a právní argumentace. Praha : Auditorium, 2006, s. 22, s. 29. ISBN 80-903786-0-9). V prípadoch obdobných prerokúvanej veci sa táto doktrína modifikuje do podoby reflektovanej v tomto rozhodnutí. Pre súčasný prípad a prípady obdobné, kde, ako už ústavný súd uviedol, jediná sťažovateľka iniciovala konanie v stovkách až tisíckach typovo obdobných veciach, je nevyhnutné vziať daný fakt do úvahy, a to smerom ku kritériám posudzovania prietahov a v záujme ochrany práv a slobôd iných.

In concreto tak ústavný súd túto skutočnosť musel zohľadniť pri posudzovaní kritéria faktickej zložitosti veci/vecí (referenčným vzhlľadom na špecifiká prípadov nie je jedna vec sťažovateľky, ale jej typovo rovnaké veci pred konkrétnym súdom), o ktorej/ktorých súd koná, a kritéria správania sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania. Povinnosť

všeobecného súdu vysporiadať sa s veľkým množstvom podaní sťažovateľky ipso facto zvyšuje faktickú zložitosť veci/vecí z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania sťažovateľky.

V takýchto prípadoch je možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania predmetných konaní. Ústavný súd konštatuje, že povinnosť okresného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi sťažovateľky sa tak nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou tohto súdu poskytnúť súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov a v primeranej dobe aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorí sa pred dotknutým súdom uchádzajú o súdnu ochranu. Obdobný právny názor už ústavný súd v minulosti prezentoval napríklad v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 64/97, keď pri hodnotení porušenia práva na konanie bez zbytočných prieťahov poukázal na to, že „[v] rovnakom čase na identickom súde sa právo na konanie bez zbytočných prieťahov zaručuje mnohým osobám, ktoré sa v početných konaniach obrátili na súd s požiadavkou na odstránenie svojej právnej neistoty“.

Na rozdiel od sťažovateľky ústavný súd nepovažoval postup okresného súdu súvisiaci s jeho výzvou adresovanou sťažovateľke na opravu návrhu, pokiaľ sa týka výšky uplatnených trov exekúcie, ako nesústredenú činnosť. Obligatórnou náležitosťou návrhu na vykonanie exekúcie, ako aj poverenia na vykonanie exekúcie je výška uplatneného nároku, ktorého súčasťou sú aj trovy exekúcie oprávneného. Exekučný súd preto v rámci skúmania súladnosti návrhu na vykonanie exekúcie skúma tiež, či výška trov exekúcie uplatnených oprávneným je súladná so zákonom, resp. vyhláškou. V prípade, ak exekučný súd zistí nesúlad návrhu v tejto časti so zákonom (vyhláškou), teda uplatnenie trov exekúcie v nesprávnej výške, vyzve na jeho opravu, resp. doplnenie (§ 40 Exekučného poriadku). Na uvedenom závere nič nemení ani tá okolnosť, že exekučný súd v ďalšom priebehu konania zistí rozpor žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutých konaniach, ústavný súd konštatuje, že aj sťažovateľka čiastočne prispela k doterajšej dĺžke namietaného konania. Na ťarchu sťažovateľky v konaní vedenom okresným súdom pod

sp. zn. 27 Er 539/2010 možno pripísať skutočnosť, že zmluva o úvere, na predloženie ktorej vyzval okresný súd sťažovateľku 18. apríla 2012, mu bola doručená až 24. augusta 2012, teda po vyše 4 mesiacoch.

V rámci kritéria významu veci pre sťažovateľku ústavný súd konštatuje, že v daných prípadoch nejde napr. o osobno-statusový spor, pracovný spor či spor pre sťažovateľku inak existenčný (pozri aj referenčnú rovinu – vec/veci).

Vzhľadom na uvedené, prihliadajúc na všetky okolnosti posudzovaných prípadov, ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd postupom v označených konaniach sťažovateľky neporušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie veci v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Obdobné práva účastníkov iných konaní pred okresným súdom totiž nemôžu bez ďalšieho ustúpiť už identifikovaným právam sťažovateľky. Okresný súd je preto povinný zvoliť vyvážený prístup k ochrane týchto práv tak vo vzťahu k sťažovateľke, ako aj vo vzťahu k účastníkom iných konaní.

Pokiaľ ide o sťažovateľkinu námietku, že okresný súd nerozhodol v zákonom ustanovenej lehote 15 dní, ústavný súd konštatuje, že z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že zákon upravuje procesnú lehotu 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre prípad, že exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Táto lehota pritom výslovne v zmysle zákona neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) (t. j. ak je exekučným titulom notárska zápisnica) a d) (t. j. ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok). Zákon upravuje túto výnimku z dôvodu potreby preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie. Uvedená výnimka upravená v § 44 ods. 2 týkajúca sa udelenia poverenia na vykonanie exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a notárska zápisnica, bola do Exekučného poriadku zavedená zákonom č. 144/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to s účinnosťou od 1. júna 2010.

V predmetných veciach, tak ako to vyplýva z exekučných spisov okresného súdu, boli exekučným titulom rozsudky rozhodcovského súdu, a teda lehota 15 dní sa na vydanie poverenia v danom prípade nevzťahovala.

Navyše, z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku nevyplýva, že lehota 15 dní by sa mala vzťahovať na prípad, ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Naopak, zákon takúto lehotu v prípade negatívneho rozhodnutia exekučného súdu neukladá (uvedené platilo aj pred 1. júnom 2010).

Navyše, aj v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje zákonná lehota podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ústavný súd vyslovil právny názor, že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem „v primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto bez ďalšieho vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02, IV. ÚS 440/2012).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O uložení povinnosti niektorému z účastníkov konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy, rozhoduje ústavný súd podľa *výsledku konania* (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) zohľadňujúc, či bola sťažnosť dôvodná, teda či ústavný súd vyslovil porušenie základných práv alebo slobôd sťažovateľa zaručených v ústave alebo v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve vo veci samej.

Keďže v uvedenom prípade ústavný súd rozhodol, že sťažovateľkou označené základné právo zaručené v ústave a právo zaručené v dohovore porušené neboli, uvedeným návrhom sa pri svojom rozhodovaní už nezaoberal.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2013